

Budgetskrivelse 2021

Miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden	5
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	8
Begäran om investeringsram	12
Investeringsram.....	12

Sammanfattning

I denna budgetskrivelse beskriver miljönämnden den övergripande inriktningen för verksamheten 2021, samt anger de mest prioriterade områdena för nämndens arbete. Två viktiga perspektiv är genomgående för innehållet i budgetskrivelsen:

- Behov av ett tydligare helhetsperspektiv i verksamheten, där kompetenser och specialistområden inom och utanför förvaltningen vävs samman på ett mer systematiskt sätt för att öka framdriften i våra processer.
- Fler djupgående samarbeten med de övriga tekniska nämnderna, inom staden och med externa samarbetsparter.

Malmö förväntas ha en halv miljon invånare år 2047, vilket motsvarar en ökning med 5 600 invånare per år. Bostäder, kollektivtrafik och offentlig service kommer därför behöva byggas ut i samma takt. Utbyggnaden ska i huvudsak ske genom förtätning, något som kan leda till målkonflikter ur ett miljö- och tillsynsperspektiv. Miljönämnden påverkas framför allt genom att tillsyns- och kontrollbehovet ökar när staden växer. Nämnden bistår även andra nämnder och externa aktörer i stadsutvecklingsarbetet.

Effekterna av covid-19-pandemin är svåra att överblicka, både i det korta och i det långa perspektivet. Nämnden konstaterar att den på förhållandevis kort tid har ställt om verksamheten samt anpassat ledning och medarbetarskap till rådande omständigheter. Antalet konkurser har ökat och Skatteverket bedömer att en andra konkursvåg är att vänta senare under 2020. Fler konkurser innebär att antalet kontroll- och tillsynsobjekt för nämnden kommer att minska under 2021. Den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen upphör att gälla vid årets slut, men det är ännu för tidigt att bedöma om det kommer att finnas ett tillsynsbehov även 2021.

Kommunfullmäktiges mål om att Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser kommer att innebära genomgripande förändringar i planeringen och byggandet av staden. För att klara av en klimatomställning och uppväxling av klimatarbetet krävs ett nytt arbetssätt. Miljönämnden har därför tagit fram ett förslag på en process, *Klimatomställning Malmö*, som föreslås mobilisera aktörer i Malmö att samarbeta för att lösa stadens utmaningar inom klimatområdet. Rätt utförda åtgärder kan leda till klimat- och samhällsnytta på kort och lång sikt ur både ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv, till exempel gröna jobb, stärkt välfärd och ökad konkurrenskraft. På EU-nivå arbetar expertgruppen för klimatneutrala och smarta städer med ett förslag som innebär 100 klimatneutrala städer till 2030. Klimatkontrakt skrivs med utsedda städer, där EU bidrar med finansiering och stöd.

Kapacitetsbristen i svenska elnät påverkar Malmö och stadens möjligheter att exempelvis bygga ut elintensiva industrier och ställa om till fossilfri fordonsflotta. För att lösa kapacitetsbristen på längre sikt behövs nära samarbeten inom Malmö stad, med privata aktörer och nationella myndigheter. Det kommer att ställa krav på innovativa helhetslösningar, vilket i sin tur kräver kunskap om Malmös energisystem.

För att uppnå kommunfullmäktigemålet om att verka för att öka tryggheten bland Malmöborna krävs ett fokus på utökat samarbete, både inom staden och med andra myndigheter och aktörer. Berörda nämnder behöver tillsammans fördjupa trygghetsarbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättning. Nämnden ska arbeta med att ta fram formerna för ett utvecklat samarbete samt nya arbetssätt och metoder för att möta stadens utmaningar.

I kommunens budget finns tydliga målsättningar och specifika uppdrag om digitalisering för stadens nämnder och bolag. Miljönämnden kommer därför att ha ett ökat fokus på verksamhetsutveckling och digitalisering. Nämnden planerar att finansiera kommande verksamhetsutveckling inom tilldelad budgetram. Däremot är kommande satsningar på digitalisering beroende av Malmö stads digitala infrastruktur och tillgängliga resurser på stadskontorets centrala IT-enhet.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämnden under 2021 och framåt och på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten?

Nämnden redogör i följande avsnitt för händelser och förändringar i omvärlden samt behov av förändringar inom staden.

Konsekvenser av Covid-19 och vikande konjunktur

Effekterna av covid-19-pandemin är svåra att överblicka, både i det korta och i det långa perspektivet. Nämnden konstaterar att den på förhållandevis kort tid har ställt om verksamheten samt anpassat ledning och medarbetarskap till rådande omständigheter på ett tillfredsställande sätt. Krisen har även lett till en ökad utvecklingstakt i det pågående digitaliseringsarbetet. Samtliga chefer och medarbetare använder nu till exempel de nya, digitala mötesverktygen i Office 365. Minskade kostnader för möten, resor, hotell och konferenser får givetvis en positiv effekt på ekonomi och miljö.

Pandemin har lett till att miljönämnden behövt omprioritera inom livsmedelskontrollen och miljö- och hälsoskyddstillsynen. Inspektioner på bland annat äldre-, grupp- och omsorgsboenden har senarelagts för att skydda riskgrupper. Samtidigt har nämnden fått ett utökat uppdrag med tillsyn av trängsel på serveringsställen. Den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen upphör att gälla vid årets slut, men det är än så länge för tidigt att bedöma om det kommer att finnas ett tillsynsbehov även 2021.

Pandemins långsiktiga effekter på nämndens verksamheter är svårbedömd. Antalet konkurser har ökat och Skatteverket bedömer att en andra konkursvåg kommer senare under 2020. Fler konkurser innebär att antalet kontroll- och tillsynsobjekt för nämnden kommer att minska under 2021. Sveriges kommuner och regioner bedömer att Coronakrisen kommer att medföra en djup svensk lågkonjunktur, men hur det kommer att påverka miljönämndens verksamhet under 2021 är svårt att bedöma i dagsläget.

Malmöns befolkningstillväxt

Enligt den långsiktiga befolkningsprognos som tagits fram av stadskontoret bedöms Malmö ha en halv miljon invånare år 2047. Detta motsvarar en ökning med 5 600 invånare per år, eller en tillväxttakt på 1,4 procent per år. Bostäder, kollektivtrafik och offentlig service kommer därför behöva byggas ut i samma takt. En del av detta ryms inom det så kallade Storstadspaketet, där Malmö förväntas bygga 26 750 bostäder totalt till 2035.

Miljönämnden kommer framför allt att påverkas på två sätt. Tillsyns- och kontrollbehovet förväntas öka när staden växer. Nämnden bistår även andra nämnder och externa aktörer i stadsutvecklingsarbetet. Den utbyggnad som sker måste genomföras på ett sådant sätt att staden blir hållbar ur ett miljö-, hälso- och klimatperspektiv, något som kräver nya sätt att arbeta tillsammans - både inom och utanför Malmö stad. Miljönämnden kommer därför ha ett större fokus på att delta i så tidiga skeden som möjligt i olika stadsutvecklingsprocesser.

Klimatförändringar

Effekterna av klimatförändringarna börjar redan skönjas på flera håll i världen (se till exempel IPCC:s Special Report: Global Warming of 1.5 °C). Malmö är en kuststad och därmed känslig för höjningar av havsvattenståndet. Kraftigare och vanligare skyfall, torka under sommarmånaderna och mer extrema värmeböljor är andra förändringar som direkt kommer påverka staden och dess invånare. Utöver detta finns de indirekta effekterna på bland annat biologisk mångfald och därtill kopplade ekosystemtjänster såsom mat- och dricksvattenproduktion. Riksdagen har antagit en nationell klimatlag och regeringen har föreslagit en första klimatpolitisk handlingsplan. Det nationella målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Det finns flera delmål kopplade till detta långsiktiga mål.

Den ökade urbaniseringen innebär att städer har en avgörande roll när det gäller att förhindra och hantera klimatförändringar. Sammanfattningsvis kommer arbetet med att minska Malmös direkta och indirekta växthusgasutsläpp behöva accelereras, samtidigt som klimatanpassningen av staden behöver fortskrida. Här har miljönämnden en viktig roll, både genom att processleda och samordna Malmös klimatomställning och genom att bistå med expertis och stöd till övriga nämnder när dessa ska integrera klimatomställningsarbetet inom sina egna verksamheter.

Energiförsörjning

Kombinationen av elektrifieringen av samhället, stadens tillväxt, den begränsade mängden storskalig elproduktion i närområdet samt bristen på överföringskapacitet från norra Sverige har resulterat i att Malmö tidvis upplever kapacitetsbrist på el. Detta i sin tur påverkar utbyggnadsmöjligheterna för elintensiva industrier, omställningen av fordonsflottan till att bli fossilfri samt ger ett högre elpris.

För att lösa kapacitetsbristen på längre sikt kommer det krävas nära samarbeten inom Malmö stad, med privata aktörer, framför allt nätägaren Eon, och nationella myndigheter. Det kommer krävas innovativa helhetslösningar, vilket i sin tur kräver kunskap om Malmös energisystem. Det pilotprojekt avseende djupgeotermi som nu påbörjats är ett sådant exempel. Energigrenöveringar och solcellsutbyggnad är andra exempel. Inom ramen för sitt uppdrag har miljönämnden en viktig roll att tillsammans med näringslivet hitta innovativa lösningar. Miljönämnden bidrar även i arbetet med att ta fram en ny energistrategi för Malmö.

Green Deal

EU-kommissionen har lagt fram en europeisk grön giv - ett långtgående åtgärds paket - som ska bidra till att allmänheten och näringslivet i EU kan dra nytta av en hållbar grön omställning och att EU blir klimatneutralt till år 2050. Initiativet omfattar en färdplan med åtgärder inom många områden, till exempel stora utsläppsminskningar, investeringar i spetsforskning och innovation, samt bevarande av den biologiska mångfalden i EU. Färdplanen ska främja ett effektivt utnyttjande av resurser genom att vi ställer om till en ren, cirkulär ekonomi, återställer förlorad biologisk mångfald och minskar föroreningarna. Planen beskriver vilka investeringar som behövs, vilka finansieringsverktyg som finns och hur vi kan garantera en rättvis omställning för alla.

Som en del av den gröna given har ett antal så kallade expertgrupper ("mission boards") satts samman för att ta fram övergripande målinriktade satsningar ("missions"). Dessa satsningar kommer även påverka EU:s kommande ramprogram Horizon Europe som efterträder Horizon 2020. Expertgruppen för klimatneutrala och smarta städer ("climate neutral and smart cities") arbetar med ett förslag som innebär 100 klimatneutrala städer till 2030. Detta skulle innebära att klimatkontrakt skrivs med utsedda städer där EU bidrar med finansiering och annat stöd. En sådan överenskommelse skulle utgöra en viktig möjlighet för Malmö att accelerera sin klimatomställning, samtidigt som arbetstillfällena och välbefinnandet främjas. Miljönämnden spelar en viktig roll i detta utvecklingsarbete, då både sakkunskap såväl som erfarenhet av internationellt samarbete, inklusive ett nätverk av kontakter, finns på förvaltningen.

Nya avfallsdirektiv

Inom avfallsområdet har omfattande förändringar genomförts i sex EU-direktiv som ska införas genom nya och ändrade föreskrifter från Naturvårdsverket. De nya reglerna gäller från och med 5 juli 2020. Förändringarna syftar till en mer hållbar avfallshantering där förbränning och deponi ska undvikas för en omställning till den cirkulära ekonomin. Ändringarna innebär bland annat att bestämmelserna om sortering av brännbart avfall med tillhörande undantag utgår, att kommunen ges en utökad dispensmöjlighet för undantag från kravet på utsortering av brännbart bygg- och rivningsavfall samt matavfall, att leverantörer av varor ska tillhandahålla information om förekomst av särskilt farliga ämnen i varor med mera. Kommunerna kommer genom förändringarna få ett utökat tillsynsansvar framöver, genom bland annat handläggning av dessa dispenser. Det är oklart hur stort behovet av utökade tillsynsresurser som kommer att bli, då samtliga föreskrifter inom området ännu inte är ändrade. Förändringarna kommer att påverka främst miljö- och hälsoskyddstillsynen samt livsmedelskontrollens arbete. Vi ser även i samband med detta behov av ett tätare samarbete med stadsbyggnadskontorets bygglovsenhet kring bygg- och rivningslov. Ändringarna i avfallsagstiftningen påverkar även stadens avfallsplan. En ny kretsloppsplan för 2021 - 2030 håller på att tas fram, där flera lokala anpassningar för insamling av avfall är nödvändiga utifrån de nya reglerna på avfallsområdet.

Nationell miljötillsyn

Naturvårdsverket och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har påbörjat arbetet med att ta fram en nationell miljötillsynsstrategi tillsammans med berörda centrala myndigheter. Syftet med strategin är att ta fram gemensamma nationella prioriteringar av miljömålen, förenkla tillsynsmyndigheternas tillsynsplanering och uppföljning av målen. Strategin är planerad att vara beslutad i september 2021. Med en nationell styrning och prioritering av miljömålen och angeläget tillsynsfokus kan förutsättningarna öka för en mer effektiv tillsyn, så att miljö kvalitetsmålen kan uppnås. En nationell miljötillsynsstrategi kommer även att hjälpa oss att använda våra resurser effektivt, där de ger störst miljö- och hälsoskyddseffekt. Denna strategi kommer att påverka tillsynsplaneringen framöver med tydligare styrning och prioriteringar nationellt sett.

Överlåtelse av tillsyn – Länsstyrelsen

Länsstyrelsen Skåne har påbörjat en översyn av kommunens nuvarande beslut om överlåtelse av den operativa tillsynen, då vårt nuvarande beslut behöver uppdateras till de nya reglerna kring överlåtelse av tillsyn i miljötillsynsförordningen. Översynen kommer att omfatta den operativa tillsynen för ett femtiotal tillståndspliktiga A- och B-anläggningar. Länsstyrelsens beslut kommer direkt påverka Malmö stads tillsynsverksamhet beroende på om Länsstyrelsen avser att återta den operativa tillsynen för vissa anläggningar. Detta översynsarbete kan komma att aktualiseras under 2021.

Ny modell för riskklassning och efterdebitering för livsmedelskontroll

Livsmedelsverket utarbetar just nu en ny modell för riskklassning av livsmedelsverksamheter. Dagens riskklassningsmodell används för att räkna ut årligt antal kontrolltimmar för var och en av de 2 750 livsmedelsanläggningar som vi utför planerad kontroll på. Den nya modellen kommer med stor sannolikhet att ge ett annat antal kontrolltimmar för varje verksamhet, vilket medför förändringar i vår budget. En uppskattning är att modellen ska vara i drift 2023, vilket innebär att 2022 ägnas åt förberedelser.

Livsmedelsverket utreder på uppdrag av Näringsdepartementet frågan om obligatorisk efterhandsdebitering av avgifter för kontroll av livsmedelsanläggningar. I dag skickas årsavgifterna till livsmedelsverksamheterna i Malmö ut tidigt på året. Med andra ord debiterar vi i förhand för den planerade livsmedelskontroll som ingår i årsavgiften och som vi utför under året. Redan idag har vi efterhandsdebitering på avgiften för nya registreringar och avgiften för de uppföljande kontroller som vi gör när vi finner brister i verksamheterna. En efterhandsdebitering av alla våra avgifter skulle innebära en risk för att inte få in intäkter för redan utförd tillsyn samt en mer svårbudgeterad verksamhet.

Ytterligare ett problem i sammanhanget är att livsmedelsavgifterna saknar exekutionstitel enligt utsökningsbalken. Detta innebär att Kronofogdemyndigheten inte kan driva in obetalda avgifter. Införandet av efterhandsdebitering kräver förändringar i lagstiftningen och Livsmedelsverket uppskattar att debiteringsmodellen skulle kunna vara införd 2023.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågor:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver och varför?
- Hur planerar nämnden att finansiera kommande verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling?

Nämnden redogör i följande avsnitt för behov av verksamhetsförändringar, effektiviseringar och verksamhetsutveckling.

Gemensam prioritering och fokusområden i förädlingsprocessen inom staden

Den utbyggnad som kommer ske inom ramen för Storstadspaketets infrastruktursatsningar ska i huvudsak ske genom förtätning, något som kan leda till målkonflikter ur ett miljö- och tillsynsperspektiv. Miljönämnden konstaterar att det delvis behövs nya strategier, arbetssätt och organisationsformer för den nämndsöverskridande förädlingsprocessen, där berörda nämnder och deras förvaltningar tillsammans planerar och utvecklar staden för att skapa förutsättningar för fler Malmöbor, bostäder, kommunal service och verksamheter.

Miljönämnden ser framför allt behov av ett stärkt samarbete med stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden vad gäller gemensamma mål och prioriteringar, utökad samordning av styrning och ledning, gemensam utveckling av processer och operativa forum samt än mer synkroniserade tidplaner. Även ett tätt samarbete med andra verksamheter i staden, till exempel stadsfastigheter och förskola och skola är viktigt för att tillsammans skapa en hållbar stad.

Nämnden konstaterar att stadsgemensamma prioriteringar gällande exempelvis specifika geografier och utbyggnadsområden är eftersträvänsvärt, då ökad tydlighet skulle göra förädlingsprocessen mer förutsägbar för både stadens verksamheter och marknadens aktörer. En mer förutsägbar process bidrar till en effektivare resurssättning och möjliggör för miljönämnden att komma in i ett tidigt skede i processen. Ett sådant arbetssätt skulle innebära minskade målkonflikter och skapa högre effektivitet då förädlingsprocessen blir mer överblickbar, men ställer också högre krav på gemensam styrning och ledning.

Miljöprogram

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2020 pekat ut miljönämnden som ansvarig för uppdraget att ta fram ett nytt miljöprogram för Malmö stad för perioden 2021–2030. Arbetet pågår och planen är att det nya miljöprogrammet ska godkännas i miljönämnden i december 2020 och antas av kommunfullmäktige under första kvartalet 2021. Därmed förväntas uppdraget slutföras under första kvartalet 2021.

Miljönämnden kommer ha ett stort ansvar för att hitta bättre sätt att arbeta med miljöprogrammets övergripande frågor. Här är nämndens arbete med klimatfrågan - Klimatomställning Malmö – ett arbetssätt för att omsätta miljöprogrammets klimatmål. Arbetet med åtgärder utifrån miljömålen baseras i vetenskaplig kunskap kopplat till analyser av kostnader och mervärden, så att åtgärderna inte bara är kostnadseffektiva utan också bidrar på ett positivt sätt till social och ekonomisk hållbarhet.

För att genomföra detta krävs utveckling av det miljöstrategiska arbetet. Arbetet behöver fokusera på gedigen sakkunskap som ger tydliga beslutsunderlag, i kombination med en förståelse för de olika verksamheterna inom Malmö stad och deras unika förutsättningar och utmaningar. Miljönämnden bör, i samarbete med externa experter, kunna stödja andra nämnder med analyser och beslutsunderlag där fokus ligger på effektiva åtgärder som samtidigt ger mervärden utöver miljön. Miljönämnden kan också behöva bistå med att hitta extern finansiering för olika åtgärder. Denna utveckling av nämndens verksamhet kan kräva annan kompetens och nya sätt att arbeta, en utveckling som kan påverka den nuvarande projektverksamheten och därmed riskerar att under en övergångsperiod minska de externa intäkterna.

Föreordnade områden

Inom förvaltningen har en processkartläggning genomförts och det har påbörjats en översyn av arbetssätt, rutiner och bedömningsgrunder vid handläggning av ärenden inom förorenade områden och byggnader. Syftet är att effektivisera handläggningen av de ofta komplicerade markärendena med gemensamma rutiner och bedömningsgrunder för en mer likvärdig och snabbare handläggning av ärendena framöver. Förvaltningens arbete med förorenade områden är central i den fortsatta utbyggnaden av staden med ett fortsatt högt inflöde av ärenden. Resursbehovet för handläggning av markärenden kommer även att ses över. Översynen finansieras inom befintlig budget och planeras i befintlig tillsynsplan.

Länsstyrelsen har genomfört en så kallad MIFO-klassning av förorenade områden, vilket står för Metodik för Inventering av Förorenade Områden. I Malmö finns cirka 350 MIFO-inventerade objekt i riskklass 1 och 2 (mycket stor risk) och cirka 430 objekt i riskklass 3 och 4 (låg risk). Länsstyrelsen har tagit fram en strategi för hur dessa MIFO-klassade områden ska kunna saneras. Målet är att dessa områden ska vara sanerade senast år 2050. Miljönämnden planerar att påbörja ett mer systematiskt arbete med genomförande av ansvarsutredningar, där vi kan utreda vilken verksamhetsutövare som har orsakat påträffade föroreningar. Med ansvarsutredningar och tillsyn på ansvariga förorenare kan saneringskostnader minska vid exploatering, både för privata byggherrar och för Malmö stad som exploatör. Arbetet kommer att genomföras inom befintlig budget och i framtiden tillsynsplan.

Klimatomställning Malmö

Kommunfullmäktiges mål om att Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser kommer att innebära genomgripande förändringar i planeringen och byggandet av staden. För att klara av en klimatomställning och uppväxling av klimatarbetet krävs ett nytt arbetssätt. Miljönämnden har därför tagit fram ett förslag på en process, *Klimatomställning Malmö*, som föreslås mobilisera aktörer i Malmö att samarbeta för att lösa stadens utmaningar inom klimatområdet. Rätt utförda åtgärder kan leda till klimat- och samhällsnytta på kort och lång sikt ur både ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv, till exempel gröna jobb, stärkt välfärd och ökad konkurrenskraft.

Klimatomställning Malmö är förankrat hos tekniska klustrets direktörer, men även andra förvaltningschefer. Processen består av ett antal faser som hänger ihop och leder till det uppsatta målet. Viktiga faser inbegriper att förtydliga målbilden, ta fram en nulägesanalys, identifiera åtgärder och följa upp samt utvärdera genomförda åtgärder. Processen är iterativ, det vill säga man kan gå fram och tillbaka mellan faser i takt med att förutsättningar och kunskapsläge förändras. En viktig grundbult är att identifieringen av åtgärder inte bara har fokus på klimatnytta och kostnadseffektivitet, utan har ett brett hållbarhetsperspektiv. Det innebär att olika åtgärder även analyseras utifrån deras potential att bidra till den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Miljönämndens fokus är att bistå med sakkunskap och analyser, men även att processleda och undersöka finansieringsmöjligheter. Arbetet är idag finansierat av europeiska Climate-KIC samt svenska Viable Cities via två projekt. Projekten innefattar breda internationella och nationella nätverk samt flera externa expertorganisationer. På sikt kommer miljönämnden behöva minska Klimatomställning Malmös beroende av externa projektbidrag så att processen övergår i och utgör linjeverksamhet.

Tryggare Malmö

Arbetet med samordnad myndighetsgemensam tillsyn har visat sig framgångsrik när det gäller att komma åt oseriösa och otillåtna verksamheter. Nämnden ser med oro på framväxten av en ny typ av skuggekonomi – så kallade låglönefabriker eller sweatshops – som utnyttjar utsattheten hos personer som saknar möjlighet att verka på eller står långt ifrån den vanliga arbetsmarknaden. Det handlar närmast om en tillverkningsindustri av det slag som förekommer i låginkomstländer med extremt undermåliga arbets- och lönevillkor. Det finns tydliga indikationer på att effekterna av covid-19 kommer att orsaka högre arbetslöshet vilket kan ge större spelrum för oseriösa verksamheter. Olovliga och olagliga verksamheter är ofta miljö- och hälsofarliga och motverkar hållbarhetsmålen, leder till osund konkurrens och bidrar till en upplevd otrygghet för Malmöborna. För att uppnå kommunfullmäktigemålet om att verka för att öka tryggheten bland Malmöborna krävs ett fokus på utökat samarbete, både inom staden och med andra myndigheter och aktörer. Berörda nämnder behöver tillsammans fördjupa trygghetsarbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättning. Nämndens arbete kommer därför att fokusera på att ta fram formerna för ett utvecklat samarbete samt nya arbetssätt och metoder för att möta stadens utmaningar.

Verksamhetsutveckling och digitalisering

I kommunens budget finns tydliga målsättningar och specifika uppdrag om digitalisering för stadens nämnder och bolag. Miljönämnden kommer därför ha ett ökat fokus på verksamhetsutveckling och digitalisering. Ett första steg i fortsatta utvecklingen är att ta fram en reviderad strategi för verksamhetsutveckling med både internt och externt fokus.

Under 2019 införde nämnden ett nytt verksamhetssystem och gick över till ett digitalt arbetssätt med helt digital ärendeprocess. Under 2020 och 2021 fortsätter utveckling av systemets funktionalitet och prestanda. Verksamhetssystemet EDP Vision är i hög grad anpassat till nämndens kontroll- och tillsynsverksamhet. Under 2020 pågår därför vidareutveckling av systemet för anpassning till fler av nämndens verksamheter, såsom projektverksamheten. Framöver planeras integration med nuvarande verksamhetssystem och ett kommande projektverktyg.

Utveckling av e-tjänster kommer att vara ett prioriterat område kommande år för att underlätta och tillgängliggöra information på ett bättre sätt för Malmöbor och verksamhetsutövare. I samband med att fler e-tjänster utvecklas genomlysas även processen som ligger till grund för själva e-tjänsten. Detta medför effektivare processer och underlättar både för medarbetare och medborgare. En annan prioriterad verksamhetsutveckling är att vidareutveckla nya webbkartan mMap för att kunna visualisera geografisk information för medarbetare och medborgare på ett lättillgängligt sätt.

Nämnden planerar att finansiera kommande verksamhetsutveckling inom tilldelad budgetram. Däremot är kommande satsningar på digitalisering beroende av Malmö stads digitala infrastruktur och tillgängliga resurser på stadskontorets centrala IT-enhet.

God och likvärdig service till Malmöbor

För att bibehålla förtroendet för nämndens tillsyn- och kontrollverksamhet är det av stor vikt att Malmöbor och verksamhetsutövare upplever en god och likvärdig service, god kvalitet samt ett professionellt bemötande. Genom Insikt (servicemätning där frågor ställs till verksamhetsutövare som har ett avslutat myndighetsärende) mäts årligen Nöjd kund-index för tillsyn- och kontrollverksamheten. Frågorna avser endast områden som nämnden ansvarar för och har rådighet över. Genom mätningen får nämnden ett gediget underlag att arbeta utifrån och ta tillvara i den fortsatta utvecklingen av verksamheten. Analys av resultatet och hur vi på ett systematiskt sätt arbetar med åtgärder är något som kommer att vara i fokus under 2021. Ett annat viktigt område för miljönämnden är konsumentrådgivningen som har till uppgift att ge Malmöborna vägledning i vilka rättigheter och skyldigheter man har som konsument. Nämnden lägger stor vikt vid utveckling och uppföljning av denna del av verksamheten.

Modell för riskbaserad taxa

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har sedan 2012 arbetat med att utveckla en modell för riskbaserad taxa för miljöbalkstillsynen. Syftet är att möta behovet av risk- och erfarenhetsbedömning för enskilda verksamheter och därigenom ge ett underlag för resursutredningen samt för den avgift som varje enskild verksamhet ska betala för myndighetens tillsyn. Modellen ger förutsättningar att knyta ihop tillsynen med de övergripande nationella miljö- och folkhälsomålen, främst vad gäller växthusgasernas påverkan och kemikalieanvändningen. Principen är att de verksamheter som har störst risker, som inte följer lagstiftningens krav och inte hanterar sina miljörisker, ska betala högre avgifter än de verksamheter som sköter sig. En övergång till SKR:s modell för riskbaserad taxa kommer att övervägas framöver. Konsekvenserna av vad en ny taxemodell skulle innebära är svårt att förutspå. Det kan komma att innebära lägre intäkter för miljönämnden.

Förvaltningen har påbörjat översyn av nu gällande taxa enligt miljöbalken inför 2021, där fokus i första hand ligger på uppdatering av taxebilagans prövningskoder och avgifter så att de följer miljöprövningsförordningen.

ICLEI världskonferens

I april 2021 ska Malmö stad stå som värd för nätverket ICLEI:s världskongress. ICLEI är en sammanslutning av över 1750 lokala och regionala myndigheter från 124 länder med fokus på hållbar utveckling utifrån det lokala och regionala planet. En projektgrupp är tillsatt på stadskontoret där miljöförvaltningen är representerad. Sannolikt ska hållbar stadsutveckling vara ett tema för kongressen och det kommer finnas

möjligheter att visa upp goda exempel från Malmö.

Arbetet med kongressen projektleds från stadskontoret och miljöförvaltningen är representerad i projektgruppen. Stadskontoret har efterfrågat ytterligare stöd från miljönämnden i utvecklandet och genomförandet av kongressen. Sannolikt kommer flera av de stadsdelar där miljönämnden varit involverad i hållbarhetsarbete att förevisas på kongressen, till exempel Sege Park, Västra Hamnen, Hyllie, med flera. I dagsläget finns ingen extra finansiering av miljönämndens deltagande.

Begäran om investeringsram

I detta avsnitt beskrivs nämndens planerade investeringar för 2021 med plan för 2022-2026.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2021 samt plan för 2022-2026 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran	Plan				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Utbyte av äldre mätinstrument till luft- och bullermätning.	440	450	440	400	400	400
Kontorsinventarier	360	350	360	400	400	400
Summa investeringsram	800	800	800	800	800	800

Under 2021 budgeteras 200 000 kronor till NOx instrument till mätvagn 4 samt 240 000 kronor till ett partikelinstrument till mätstation Dalaplan.

Kontorsinventarier budgeteras till 360 000 till kontorsinventarier för planerade lokalanpassningar.